

HET OUDEVROUWENHUISKE AAN HET HOEKJE

Zoals men kan lezen in het in september 1977 verschenen boekje "100 jaar bejaardenzorg", bestond er in het Gemert van 1869 een zogeheten "oudemannenhuys", gelegen op de plaats waar later in 1874 de eerste steen gelegd zou worden voor de bouw van het gasthuis. Sedert augustus 1877 werden daar zowel oude mannen als ook oude vrouwen ter verzorging opgenomen. Kennelijk waren in die tijd de Gemertse oude mannen behoeftiger van aard dan de oude vrouwen van Gemert omdat er uit de periode van vóór 1877 niets bekend is van een "oudevrouwenhuys".

Toch zou een omstreeks 1930 gesloopt huisje, gelegen aan het Hoekje als "oudevrouwenhuyske" te boek gesteld kunnen worden zoals men kan opmaken uit de tekst van de hieronder afgedrukte brief die werd aangetroffen in het Bisschoppelijk Archief te 's-Hertogenbosch (map R.K.Armbestuur Gemert).

Deze brief, gedateerd te Gemert op 3 augustus 1929 werd verzonden namens het R.K.Parochiaal Armbestuur van Gemert en was geadresseerd aan Mgr.A.F.Diepen de bisschop van Den Bosch. De inhoud luidde als volgt:

Monseigneur !

Het R.K.P.Armbestuur van Gemert is door aankoop in 1876 eigenaar geworden van een huisje met twee woningen aan het hoekje te Gemert; bekend onder sectie I No.208, waarin de verplichting van vrouwelijke behoeftigen, niet van den Armen trekkende personen te doen wonen.

Dit huys, dat zoo het al niet onbewoonbaar verklaard is, toch in staat is om onbewoonbaar verklaard te worden, ligt midden in een eigendom der Gemeente, waarin Schoolhuys en tuin en Jongens school liggen.

Door den aangroei der Gemeente en door het zevende leerjaar moet de School worden uitgebreid, en is de Gemeente met ons in onderhandeling getreden, om van ons dit huisje met achterplaats over te nemen tot afbraak.

Wij hebben daarvoor behoudens nadere goedkeuring eene vergoeding gevraagd van f 600,- en willen de er in wonende twee oude vrouwen opnemen in het Gasthuys, waartoe ten tijde der Stich-

ting op 10 februari 1830 geen mogelijkheid was, daar het gasthuis pas in 1861 is begonnen.

De inwonenden hebben de verplichting dagelijks een rozenhoedje te bidden, wekelijks vrijdags de H.Mis bij te wonen, en maandelijks eene H.Mis tot lafenis der gelovige zielen, waarvan de tijdelijke pastoor hun geheel of gedeeltelijk kan vrijspreken of in andere werken verplichten.

Deze verplichtingen moeten dan in de toekomst bij sterven van de twee tegenwoordige bidsters, aan twee der vrouwelijke verpleegden van het Gasthuis, namens het R.K.P.Armbestuur door den tijdelijken pastoor van Gemert worden opgelegd.

Zoo meenen wij dat deze zaak het best te regelen is en durven daarom U.D.H. vragen, de onderhandsche overdracht en de verdere daarmee in verband staande regelingen te willen goedkeuren en de nodige machtiging te verleenen om de gelden te beleggen in Nederlandsche effecten tot onderhoud van het gasthuis en hare bewoners.

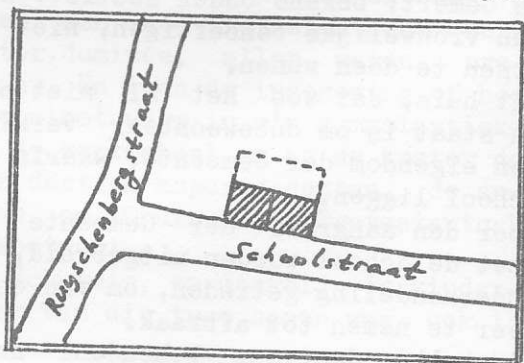
Met gevoelens van eerbied en hoogachting, namens het R.K.P.Armbestuur uwe ootmoedige dienaren,

w.g. Pastoor Poell

w.g. R.J.Jansen, voorzitter
A.M.Frunt, secretaris

Wanneer de in de bovenstaande brief vermelde datum van 10 febr. 1830 juist is dan betekent dat dat op het betreffende huiske aan het "Huukske" bijna 100 jaar de verplichting gerust heeft er vrouwelijke behoeftigen te doen wonen. En wel vrouwelijke

behoeftigen die niet "van den èèreme" leefden. Het karakter van dit "oudevrouwenhuiske", dat gesitueerd moet worden op de plaats zoals de tekening aangeeft, was dus wel anders als die van het "Oudmannenhuis". Niettemin is ook dit huiske dienstbaar geweest in de zorg voor de bejaarden van Gemert, en de inhoud van de brief is eigenlijk wel typerend te noemen voor de wijzen waarop men een eeuw en langer ge-

leden zoal tegemoet kwam aan behoeften en noden die er onder bejaarden of andere behoeftigen konden bestaan.

De oudere Gemertenaren kunnen zich het oudevrouwenhuiske aan "het huukske" nog wel herinneren, en wanneer men hiernaar in-formeert dan krijgt men steevast te horen dat de betreffende "wunningskes neve mister Vriens den bovenmister" heel erg klein, bouwvallig en bijzonder laaggedakt waren. Ook één van de laat-ste bewoonsters is onder de bijnaam "het smillingske" bij velen bekend gebleven.

Kort na het schrijven van het R.K.P.Arbestuur in augustus 1929 heeft men van het Bisdom de gevraagde goedkeuring gekregen en werd het "oudvrouwenhuiske", bestaande uit 2 woningen, aan de gemeente verkocht om gesloopt te worden en plaats te bieden voor de uitbreiding van de komschool.

Ad Otten

VAN DEN TRAM

(overgenomen uit de verzameling "krante-knipsels-Gemert", aange-legd door Peter Lathouwers en verzameld uit de in Helmond ver-schenen courant "De Zuid-Willemsvaart")

Gemert Wo. 27-4-1881.

De raad dezer gemeente heeft aan den heer J.v.Hasselt te Rot-terdam vergunning verleend om bij eventueelen aanleg van den Stoomtramweg 's-Hertogenbosch-Veghel-Helmond, voor zooveel mo-gelijk te beschikken over de grond dezer gemeente.

Gemert Za. 21-4-1883.

Volgens gedacht de Directie van den Stoomtram 's-Hertogenbosch-Helmond zal er eerstdaags een proefrit worden gemaakt tussen Vechel, Erp en Gemert.

Gemert Za. 5-5-1883.

De tramlijn van Gemert naar Vechel werd Dinsdag geopend. Uit alle huizen wapperde de Nationale vlag. De tram werd ingehaald door de harmonie van hier. De heer M.G.van Kemenade, lid der